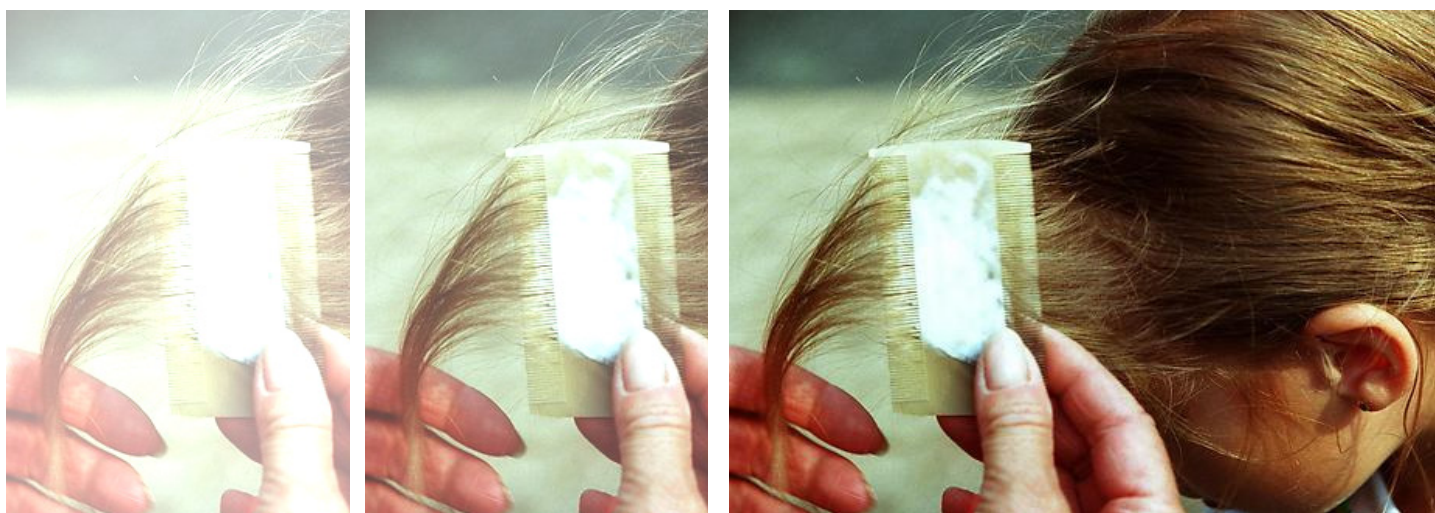

FREDENSBORG
KOMMUNE

Information om lus

FRIKOMMUNE
- FRISAT OFFENTLIG SEKTOR

Hovedlus lever kun på mennesker og helt nede ved hovedbunden i både rent og snavset hår. Det er oftest børn i alderen 3-10 år, der får lus. Hovedlus optræder hele året, men der er flest tilfælde i august – november og fra februar – april.

Lus (pediculus capitis) smitter meget og er meget generende for den, der har dem, da de skaber kløe i hårbunden. Lus lægger æg, som udvikler sig til nye lus. Æg til æg cyklus varer ca. 3 uger. Lus kan hverken hoppe eller flyve og spredes derfor næsten udelukkende ved direkte kontakt mellem mennesker, fx hvis man sover tæt sammen, deler hue eller børste/kam. Hovedlus kan leve op til 48 timer, hvis de kommer væk fra hovedbunden. Man kan ikke blive smittet med luseæg, og hovedlus overfører ikke sygdomme mellem mennesker. Men man kan få sår i hovedbunden, der kan gå infektion i. Hovedlus smitter til der ikke længere er levende lus i håret.

Når man opdager lus, har man som regel haft dem i flere måneder med mindre man jævnligt kæmmer håret igennem. Lusene kan ses i håret nede ved hårbunden, hvor de suger blod. De voksne lus er 2-3 mm lange insekter; farven varierer fra gråhvid til meget mørk, og de kan bevæge sig hurtigt. En nyudklækket nymfe er under 1 mm lang. Nymferne kan være vanskelige at finde. Lusene lægger deres æg på hårene helt nede ved hårbunden. Æggene er knapt 1 mm store, hvidgule og fastklæbede til håret, ofte som en lille perlerække. Æggene kan ligne skæl, men kan i modsætning til skæl ikke trækkes af hårene med fingrene. Æg som sidder mere end 1 cm fra hårbunden er døde eller udklækkede æg. Lus og æg findes i størst mængde i nakken og bag ørene

Tjekke for lus - Forældre

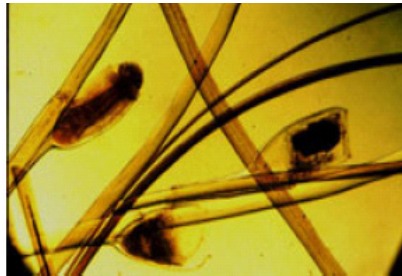
Forebyggelse og behandling af lus er et forældreansvar, men personalet i daginstitution og den kommunale sundhedstjeneste er behjælpelig med råd og vejledning.

- Undersøg jævnligt dit barn for lus- helst én gang om ugen, gerne i weekenden og altid, når deres kammerater har fået lus
- Giv besked til institution, skole og omgangskreds ved lusefund
- Har et familiemedlem lus, efterses hele familien ved kæmning
- Ved fund af lus iværksæt da effektiv lusebehandling med det samme enten ved kæmning alene eller ved et lægemiddelgodkendt lusemiddel **og** kæmning
- Lus lever ikke i hår, som er under 0,5 cm!

Når personalet opdager lus hos et barn orienteres forældrene om lusefundet. Forældrene må herefter iværksætte en af nedenforstående behandlinger. Barnet kan herefter atter møde i daginstitution eller skole. Skulle personalet finde små nymfer i håret, viser det, at behandling er i gang. Finder personalet derimod store fuldvoksne lus, er barnet ikke i behandling.

Koordinere - Daginstitution/skole

- Informer alle forældre hver gang, der er konstateret lus hos et barn
- Vær sikker på at barnet er startet i behandling, når det møder op dagen efter, at institutionen eller skolen har konstateret lus
- Tag emnet op på forældremøder, så forældrene kender deres ansvar
- Aftal faste lusekampagner i årets løb, gerne før start efter alle skoleferier.

**En voksen hunlus på 3 mm
og en lille nymfe på ½ mm**

Luseæg kittet fast på hårstråene

Behandle

Der findes kun 2 lægemiddelgodkendte luse shampoo med henholdsvis malathion og permethrin som det aktive stof. Men det har vist sig, at lusene har udbredt resistens overfor disse 2 stoffer, hvilket har resulteret i et stigende luseproblem. Derfor kan ingen luse shampoo længere stå alene.

Muligheder

1. Kæmning hver anden dag i 14 dage, herefter skulle barnet være lusefri eller
2. Lægemiddelgodkendt luse shampoo, hvor brugsanvisningen følges nøje og behandlingen gentages efter 8 dage **samtidig** med at barnet kæmmes hver anden dag i 14 dage

Kun personer med lus skal behandles

Kamme, børster, huer og lignende kan enten lægges i sulfovand eller vaskes i vaskemaskine, lægges i fryseren eller isoleres i 48 timer.

Luse shampoo bør ikke benyttes af børn under 2 år uden lægens henvisning, ej heller af gravide eller ammende.

Der findes mange alternative lusemidler på markedet, som ikke er lægemidler og således ikke vurderet og godkendt af Lægemiddelstyrelsen for deres effektivitet og evt. bivirkninger.

Kæmning

Man kæmmer enten for at tjekke om der er lus eller for at bekæmpe lus. En grundig kæmning tager mellem et kvarter til en halv time alt efter hårets længde.

1. Gør alt håret vådt med vand og lidt hårbalsam. I vådt hår sidder lusene stille og kan ikke kravle derhen, hvor kammen lige har været
2. Red håret grundigt igennem med en almindelig kam
3. Brug tættekammen til at rede hele håret støt og jævnt igennem for lus. Sørg for at begynde hvert strøg helt inde ved hovedbunden og træk kammen igennem helt ud over spidsen af hårtotten. Det er vigtigt at arbejde systematisk
4. Tør kammens tænder af i et stykke fugtig hvid køkkenrulle for hvert strøg
5. Kig grundigt på det du har kæmmet ud – det kan være svært at se de små nymfer
6. Husk at rengøre kammen mellem hvert familiemedlem med kogende vand, så der ikke opstår smitte

Du er færdig med at kæmme, når du ikke har fundet lus i 2 uger, og du ikke kan finde en eneste lus efter de sidste 2 kæmninger.

Vælg en lys tættekam, som du kan lide at arbejde med. En dyr tættekam er ikke nødvendigvis den bedste. Afstanden mellem tænderne skal være ca. 0,2 mm.

Gode links

- Kæmmevejledning:
<http://www.dpil.dk/dpil2005/pdf/kaemmevejljan2008.pdf>
- DVD om kæmning kan ses på www.farvellus.dk

Eventyrbog med faktaoplysninger:

Eventyret om Krible Krable af Elly Møller Hansen, www.pediculus.dk

Billeder i denne brochure er fra Skadedyrslaboratoriet, Århus Universitet.

Sundhedsplejen 2012

DTP og Tryk: Grafisk Afdeling Fredensborg Kommune

